

KORISNA UPUSTVA ZA SRETAN ŽIVOT

Abdur-Rahman b. Nasir Es-Seadi

naslov orginala:

الوسائل المفيدة للحياة السعيدة

عبدالرحمن بن ناصر السعدي

U ime Allaha Milostivog Samilosnog

PREDGOVOR

Hvala Allahu Gospodaru svjetova i svjedočim da nema drugog boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga i svjedočim da je Muhammed, sallallahu 'alejhi ve sellem, Njegov rob i Njegov poslanik, neka je salavat na njegovu porodicu i na sve njegove ashabe.

Sretan život je, uistinu, ono čemu ljudi najviše teže, ali ljudi različito poimaju sreću. Za nekog je sreća u skupljanju imetka, za nekog tjelesno zdravlje i stabilan život. Neki opet smatraju da je sreća imati veliki stan dobru trpezu i čestitu suprugu. Poneku uživa u raznovrsnoj hrani, neko u sticanju halal opskrbe i korisne nauke. Drugi sreću traže u iskrenoj vjeri i čestitom djelovanju. Sve ovo možemo bez dvoumljenja uvrstiti u pojam sreće. Primjetno je da postoje dvije vrste sreće:

1. *Dunjalučka,* privremena sreća, ograničena na kratki ljudski vijek.

2. *Ahiretska* sreća koja je vječna i neprekidna.

Dunjalučka sreća je povezana sa ahiretskom srećom, a za vjernike koji se Allaha boje ona je potpuna i na dunjaluku i na Ahiretu, kao što kaže Uzvišeni Allah;

»Onome ko čini dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, Mi ćemo dati da proživi lijep život, i doista ćemo ih nagraditi boljom nagradom nego što su zaslužili.« (En-Nahl: 97)

Ugodan život na dunjaluku podrazumjeva smirenost duše, srce zadovoljno onim čime ga je Allah opskrbio i osjećaj uživanja u pobožnosti. Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, smatra da je za muslimana uspjeh i sreća na dunjaluku i na ahiretu, u sticanju halal opskrbe prema njegovim potrebama i u zadovoljstvu koje iz toga proizilazi. Kaže Resulullah, sallallahu 'alejhi ve sellem: *»Spašen je onaj ko se iskreno predao Allahu i ko je prema svojoj potrebi opskrbljen, pa je onim što mu je Allah dao zadovoljan.«* (Muslim)

Potpuna sreća sadržana je u pokornosti Allahu i Njegovom Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem, a sva nesreća sadržana je u nepokornosti Allahu i Njegovom Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem. Kaže Allah, dželle šanuhu: ***»A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao, postići će ono što bude želio.«*** (El-Ahzab: 71)

»A ko Allaha i Njegova Poslanika ne posluša, taj je sigurno skrenuo sa pravoga puta.« (El-Ahzab: 36)[1]

---

[1] Ovaj predgovor prenesen je iz uvoda moje knjige *El-Hidaje li esbabi es-se'ada*

Ova opširna brošura koju nudimo ima za cilj da dohvati najvažnije upute za liječenje i otklanjanje duševnog nemira.

Počašćen sam činjenicom da sam rukovodio štampanjem ove brošure i da sam imao posebno zadovoljstvo da mogu navesti hadise i citirati brojne kur'anske ajete nadajući se udjelu u nagradi. Brošura je štampana uz dozvolu autorovog sina šejh Abdullaha b. Abdur-Rahmana es-Se'adija, neka ga Allah nagradi dobrim. Molim plemenitog Allaha, Gospodara uzvišenog Arša da nam oprosti, i da oprosti piscu i svima koji su radili na ovoj knjizi, jer je On onaj koji svodi račun, a divan li je On Gospodar.

Neka je salavat na našeg poslanika Muhammeda, i na njegovu porodicu i sve njegove ashabe.

Abdullah b. Džarullah el-Džarullah,

22.03.1403. A.H.

U ime Allaha Milostivog Samilosnog

Hvala Allahu Kojem pripada sva zahvala, svjedočim da nema drugog boga osim Jednog Jedinog Allaha, Koji nema druga i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka je salavat i selam na njega, njegovu porodicu i njegove ashabe.

Zaista svaki čovjek teži da mu srce bude zadovoljno i sretno, da iz njega iščeznu brige i strepnje, čime se postiže ugodan život, upotpunjuje sreća i radost. Čovjek ima prirodne vjerske i praktične povode da bude sretan. Svi ovi povodi mogu se naći zajedno samo kod mu'mina, a što se ostalih tiče, ako oni i postignu sreću u jednom domenu života, njihov se razum tome suprostavlja, jer su ostali prikraćeni drugim domenima koji bi im možda omogućili ljepši i bogatiji život. U ovoj svojoj brošuri pokušao sam iznijeti razloge koji su me ponukali da pišem o onome čemu svaki čovjek najviše teži.

Jednom broju ljudi je puno dato i oni žive ugodnim životom. Drugi pak dožive neuspjeh, pa je njihov život nesretan i bijedan. Ima i onih koji žive između ove dvije krajnosti, sa nafakom koja im je propisana, a Allah daje nafaku, pomaže ljudima u dobru i otklanja od njih svako zlo.

1. POGLAVLJE

TEMELJ onoga što će nas najviše približiti dostizanju ugodnog života nalazimo u vjerovanju i činjenju dobrih dijela. Rekao je Uzvišeni: ***»Onome ko čini dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, Mi ćemo dati da proživi lijep život, i, doista, ćemo ih nagraditi boljom nagradom nego što su zaslužili.«*** (En-Nahl: 97)

Uzvišeni nas je obavjestio i obećao nagradu na ovom i na budućem svijetu onome kod koga se nađe zajedno i vjerovanje i činjenje dobrih dijela. Razlog tome je jasan, jer, zaista, oni koji vjeruju u Allaha, vjeruju ispravnom vjerom koja će ih voditi u ispravno djelovanje, a za posljedicu ima srčanu dobrotu i lijepo ponašanje od kojeg će biti koristi i na dunjaluku i na ahiretu. Na prihvatanju ili odbacivanju navedenog temelji se i sreća i radost, ali i briga, tuga i uznemirenost. Kad takvog čovjeka obuzmu ružne misli, a i kad mu se desi nešto što će ga obradovati on to prihvati, zahvalan je Allahu na tome i koristi to za opšte dobro. Zato će iz ovoga za njega proizići radost i on će željeti da tu radost zadrži nadajući se nagradi koja je obećana zahvalnima, a ono što je obećano zahvalnima daleko premašuje dobra i sreću čije plodove je vjernik već ubrao.

Ako mu se desi nesreća ili neka nezgoda, briga ili tuga, on će joj se suprostaviti koliko je u njegovoj mogućnosti ili pokušati da je ublaži koliko je to moguće i lijepo će se strpiti, jer je to neophodno da bi se mogao efikasno suprostaviti nesreći i iz toga izvući iskustvo i snagu. Istovremeno on će se nadati velikoj nagradi i iščezavanju neprilike tako što će je zamijeniti sreća i lijepa nada u Allahovu milost i njegovu nagradu kao što je u sahih hadisu rekao Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem: *»Divan li je primjer vjernika! U svakom slučaju on je na dobitku, ako ga zadesi kakva radost on zahvaljuje Allahu i to mu donosi korist, a ako ga pak pogodi kakvo zlo ili šteta on se strpi i bude mu dobro, a to nalazimo samo kod vjernika.«* (Muslim)

Kazao je ovim Resulullah, sallallahu 'alejhi ve sellem, da se vjerniku umnožava njegova dobit, njegovo dobro i plodovi njegovog rada bilo da mu se desilo nešto što ga raduje ili je upao u nepriliku.

Kod čovjeka se stalno smjenjuju dvije stvari: sreća i nesreća. Smjenjuju su u različitim vremenskim periodima ovisno o tome da li su prisutni vjerovanje i dobra djela.

Iz navedenog proizilazi da čovjek može biti sretan ili nesretan. Onaj ko na ovome bude zahvalan i strpljiv postići će sreću i radost, riješiće se brige i tuge, uznemirenosti i duševne tjeskobe, izbjeći će životnu nesreću i proživjet će ugodan život na ovom svijetu. Svako drugi ko

zapadne u brige postaje nezahvalan i nepokoran, promijeni ponašanje i reaguje životinjski, strastveno i uzrujano, te tako njegovo srce izgubi spokojnost, postaje rastrzano na sve strane i u njemu se javlja strah da će izgubiti ono što mu je najdraže. I pored čitavog niza različitih mogućnosti da se ovom suprostavi, čovjek se ne obazire nego i dalje žudi za drugim stvarima koje nekad postigne, a nekad i ne postigne. Ako mu je i suđeno da ih postigne on i dalje ostaje uznemiren zbog svoje žudnje i ponovo pada u nepriliku, uznemiren je, nestrpljiv, boji se i radražljiv je, pa se ne može pitati za razloge nesretnog života koji je prouzrokovan nervozama, duševnom bolešću i strahom koji ga je doveo do tog groznog stanja. A to svoje razloge ima u činjenici da se taj čovjek ne nada nagradi, da kod njega nema strpljenja, pa zato nema ništa što bi ga rasteretilo i olakšalo mu stanje.

Svi ovi primjeri uzeti su iz iskustva, a ako bismo samo jedan primjenili na čovjeka utvrdili bi ogromnu razliku između vjernika koji rade u skladu sa svojim vjerovanjem i onog koji nije takav. Vjera nas podstiče da budemo zadovoljni Allahovom opskrbom i onim što je robovima Njegovim dato od fadileta i raznovrsnih blagodati.

Ako vjernika zadesi bolest, siromaštvo ili nešto od onog što se svakom može desiti on će i dalje biti sretan jer je vjernik i zadovoljan je onim što je od Allaha. On ne žudi za stavrima koje mu nisu određene i ogleda se na one

koji su slabijeg stanja, a ne na one koji su u tome iznad njega. Zato je on sretniji i od onoga koji je zadovoljio sve dunjalučke potrebe, ali u tome nije našao zadovoljstvo. A kada čovjeka čija djela nisu u skladu sa njegovim imanom zadesi siromaštvo ili gubitak dunjalučkih dobara, on odjednom postaje nesretan. A u drugom slučaju, kada se pojavi strah ili uznemirenost, vjernik će im se suprostaviti čvrstim imanom, smirenom dušom i sigurnim srcem i nadvladadaće ih i prevazići razmišljanje, govorom ili djelovanjem, učvršćujući tako svoje srce, privikavajući se na njih. Sasvim drugačije će se ponašati onaj koji nema imana. Ako njega zadesi strah, on se uzruja, živci mu se uznemire, postaje rastresen, u njega se uvuče strijepnja, čime se izgubi moć rasuđivanja o suštini stvari. Ova vrsta ljudi, ako ne iznađe neke prirodne razloge da ovo prevaziđe, malaksa, izgubi živce, jer joj nedostaje iman koji u sebi nosi strpljivost. Ovo se posebno dešava u kritičnim stanjima kada zapadnu u tugu i nezgodu. I kod pobožnjaka i razvratnika, i kod vjernika i kod kafira, prisutna je težnja da se nađe motiv koji bi im dao snage da ublaže strah i olakšaju svoje stanje, ali vjernik ima prednost, zato što posjeduje snagu imana, sabur, oslanja se na Allaha i nada se Njegovoj nagradi, i nabrojano mu daje veću hrabrost, olakšava mu teret straha i čini mu njegovu nesreću lakšom. Pa kaže Uzvišeni: *»Ako vi trpite bol, trpe i oni bol kao i vi, a vi se još od Allaha nadate onome čemu se oni ne nadaju.«* (En-Nisa: 104)

Njima dolazi pomoć od Allaha i razbija njihove strahove. Uzvišeni kaže: ***»I budite izdržljivi! Jer Allah je zaista na strani izdržljivih.«*** (El-Enfal: 46)

IMA više načina da se otkloni briga, tuga i uznemirenost, a dobročinstvo je u lijepoj riječi, u lijepom djelu, čije su vrste poznate, a sve spadaju u dobra djela. Čime Allah otklanja brige i zabrinutost i od pobožnjaka i od razvratnika, ali vjernik ima veći udio u sreći jer je njgovo dobročinstvo i temelji se na nadi u Allahovu nagradu, a Allah mu zato olakšava zbog uloženog, jer Ga je molio da mu da od Njegova dobra i da mu otkloni nesreću zbog njegove iskrennosti i nade u Njegovu nagradu. Kaže Uzvišeni: ***»Nema nikakva dobra u njihovim tajnim razgovorima, osim kada traže da se milostinja udjeljuje ili da se dobra djela čine ili da se uspostavlja sloga među ljudima, a ko to čini iz želje da Allahovu naklonost stekne, Mi ćemo mu, sigurno, veliku nagradu dati.«*** (En-Nisa: 114)

Obavjestio nas je Uzvišeni da su sve ove stvari hajr za onoga ko ih čini, a hajr vodi hajru i otklanja zlo. Ustrajnom vjerniku Allah će dati veliku nagradu: otklanja mu brige, neprilike, tugu i sl.

2. POGLAVLJE

KADA čovjeka zaokupi živčana ratrojenost i kada srce propteretí brigama on ih može otkloniti tako što će se usredsrediti na neki posao i korisnu nauku. Time će srce biti rasterećeno od onoga što ga je tištilo. To će možda omogućiti čovjeku da zaboravi razloge koji su doveli do zabrinutosti i potištenosti, pa će obradovati i prionuti na nove poslove. Ovo se odnosi na vjernika i na druge, ali je vjernik u prednosti zbog svoga imana, iskrenosti i nade.

Njegovo nastojanje se zasniva na tome da uči ili podučava, da čini dobro onako kako se čini. Pa ako je namjereno kao ibadet, onda je ibadet, a ako je za dunjaluk ili je iz običaja vrijedno je zbog iskrenog nijeta. Kada neko želi pomoći iz pokornosti Allahu, dželle šanuhu, njegova pomoć imat će efekta kod otklanjanja brige, potištenosti i tuge, Koliko je samo ljudi bilo u neprilici i uznemirenosti, i koja je bila uzrok raznim bolestima, pa su našli koristan lijek; zaboravili su razlog uznemirenosti koji ih je doveo u nepriliku ili su bili preokupirani nekim interesantnim poslovima.

Kod izbora preokupacije, treba voditi računa da to bude posao za kojim duša žudi, pa će iz toga proizići iščekivana korist, a Allah najbolje zna.

AKO želimo otkloniti brigu i uznemirenost koja je u potpunosti zaokupirala naše mišljenje trebamo se posvetiti svojim dnevnim obavezama, pa ćemo samim tim prestati razmišljati o budućim problemima. Nakon toga moći ćemo preovladati raniji osjećaj tuge. Zbog ovoga je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve sellem, i tražio od Allaha utočište od brige i tuge.[1]

Čovjek tuguje za onim što je nepovratno otišlo i ne može da shvati da je to tako i istodobno je pun briga i straha pred neizvjesnom budućnošću, pa ne može biti drugo do rob prošlog ili budućeg vremena, a trebao bi da se skoncetriše na to da popravi trenutno stanje, jer kada se srcem koncetriše na to, onda sam sebe podstiče na izvršenje toga posla. To ga oraspoloži, otjera brigu i tugu, a Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je upućivajući dovu i podučavajući svoj ummet, podsticao na traženje pomoći od Allaha, dželle šanuhu, žudeći za tim da mu Allah uvaži trud i da mu ispuni molbu.

Čovjek ulaže napor da napusti ono za što je molio Allaha da mu to otkloni. U njegovoj je dovi molba za uspjeh njegove namjere, pa je dova ista kao i djelo, a uloženi trud donijeće čovjeku i vjersku i dunjalučku korist. On traži od Allaha pomoć za taj posao, jer je

---

[1] El-Buhari i Muslim

Resullullah, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: »*Teži onome o čega ćeš imati koristi, i traži pomoć od Allaha, i nemoj očajavati, i ako te zadesi nešto nemoj reći: 'Da sam uradio tako i tako bilo bi drugačije.' nego reci: 'Allah je to odredio i čini ono što On hoće.', jer zaista riječ 'da je' otvara vrata šejtanu.*« (Muslim)

Resulullah, sallallahu 'alejhi ve sellem, je od svih stvari isticao najviše one koje su korisne u svakom stanju, a one su traženje pomoći od Allaha, ne popuštanje malaksalosti, jer to vodi u štetnu ljenost. Zatim je objasnio razliku između onoga ko sve temelji na djelovanju i onoga ko sve posmatra kroz Allahovo određenje - *kada'i kader* i podijelio je stvari u dvije grupe. Prve su one u kojima čovjek može postići rezultate ili dio tih rezultata, ili otkloniti ili ublažiti neke tegobe. Ovo se očituje u nastojanju da se uloži trud i traži pomoć od Boga. Druga je grupa stvari vezana za ono u čemu se navedeni rezultati ne mogu postići. Ova spoznaja donosi čovjeku smirenje, zadovoljstvi i čini ga pokornim. Nema sumnje da je insistiranje na ovom temelju sretnog života i otklanjanje briga i potištenosti.

3. POGLAVLJE

OLAKŠANJE i smirenost ima svoj najveći uzrok u čestom spominjanju Allaha, dželle šanuhu, jer zaista koliko je uticaja u smirenosti, olakšanju i odstranjivanju brige i potištenosti imalo je spominjanje Allaha koji kaže: ***»A srca se, doista, kad se Allah pomene, smiruju!«*** (Er-Ra'd: 28)

Posebno mjesto u postizanju ovih zahtijeva ima spominjanje Allaha, dželle šanuhu, jer čovjek traži nešto od Allahove milosti i Allahove nagrade.

SPOMINJANJE Allahovih vidljivih i nevidljivih blagodati također otklanja brigu i potištenost i ko ih spozna i spominje Allah će mu otkloniti brige. Ove dvije stvari podstiču čovjeka da bude zahvalan i to je najveća nagrada za njega, pa makar on bio siromah, bolesnik ili se našao u nekom drugom belaju. Ako on usporedi Allahove blagodati koje su mu date bez računa sa neprilikom koja ga je zadesila vidjeće da su njegove blagodati neuporedivo veće.

Kad Allah spusti na Svog roba nesreću i neprilike, a rob se strpi i bude time zadovoljan i ostane Allah pokoran umanjiće se težina nesreće i biće mu olakšano, jer će se nadati nagradi i naknadi zato što je potvrdio da obožava

Allaha izvršavajući naredbu sabura i zadovoljstva. Tako nestaje gorčine, jer je gorčinu strpljenja zamijenila slast nagrade.

JEDNA od najkorisnijih stvari koja proizilazi iz ugledanja na nekog nižeg od nas je primjenjivanje onoga na šta nas je uputio Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kad je rekao u sahih hadisu: *»Ugledajte se na onog ko je niži od vas. a ne gledajte onoga ko je iznad vas. To je preče kako ne biste umanjili i omalovažili Allahovu blagodat prema vama.«* (El-Buhari i Muslim)

Zaista, ako čovjek posveti pažnju ovoj važnoj činjenici vidjeće da stvorenja imaju ogroman udio u dobročinstvu i onom što ga slijedi, u opskrbi i onome što je prati, bez obzira na njihovo stanje. Time će nestati njegove uznemirenosti, brige i tuge, a povećaće se njegovo zadovoljstvo Allahovim blagodatima kojima ga je On opskrbio više nego druge.

Sve dokle se čovjek nada Allahovim vidljivim i nevidljivim, vjerskim i dunjalučkim blagodatima, njegov će ga Gospodar opskrbljivati raznim dobrima, otklanjaće od njega mnoge nesreće i to će, bez sumnje, odstraniti od njega brigu i tugu i uvećati mu radost i sreću.

4. POGLAVLJE

JEDAN od načina da se postigne sreća i otklone brige i tuga je ulaganje truda da se uklone uzroci koji su izazvali brige i da se nađu motivi za sretan život u pokušaju da se zaborave predhodne neprilike vjerujući kako se one ne mogu više ponoviti. Pri tom treba znati da se misli time moraju potpuno preokupirati odbacujući prazna i apsurdna razmišljanja. Treba shvatiti da su takva razmišljanja glupost i ludost i treba prisiliti srce da se protiv njih bori. Istovremeno treba prisiliti srce da se svim snagama bori protiv uznemirenosti koju izaziva neizvjesna budućnost i razne uobrazilje kao što je siromaštvo, i sve drugo čega se čovjek može plašiti. A poznato je da je budućnost od čovjeka skrivena, pa i ono što će se desiti u budućnosti, bilo ono dobro ili zlo, nada ili bol... Sve je ovo u rukama Uzvišenog i Mudrog i ništa od ovoga Njegovom robu ne pripada osim da se trudi da postigne dobro, otkloni zlo. Čovjek mora znati da će se, ako odbaci razmišljanje o stvarima koje će se desiti u budućnosti i osloni se na svoga Gospodara i bude siguran u to, smiriti njegovo srce, popraviti njegovo stanje i da će od njega biti odbačena briga i uznemirenost.

ONOME ko vodi računa o svojoj budućnosti jedna od najkorisnijih stvari je korištenje dove koju je Vjerovjesnik,

sallallahu 'alejhi ve sellem, upućivao riječima: *»Bože, popravi mi vjeru moju, koja je glavnica moja, popravi mi i moj ovaj svijet, jer ja na njumu živim, popravi mi budući svijet, jer ja njemu idem, poživi me dok mi je život dobar, a daj mi smrt, kada mi smrt bude dobra. Daj mi da moj život bude povećanje u svakom dobru, a moja smrt mir i spas od svakog zla.«* (Muslim)

Rekao je također Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem: *»Bože, molim Te Tvojom milošću, ne dozvoli da ni za trenutak klonem i popravi sve moje poslove. Nema drugog boga osim Tebe.«* (Ebu-Davud, *sahih*)

Ako čovjek, sa iskrenim nijetom u srcu, bude ustrajno ponavljao ovu dovu u kojoj se traži bolja budućnost u vjerskim i dunjalučkim poslovima, Allah će mu dati ono što traži i moli, popraviće mu poslove i brigu zamijeniti radošću i srećom.

5. POGLAVLJE

Ako se čovjeku dogodi neka nesreća, jedan od najboljih načina za otklanjanje uznemirenosti i briga je ulaganje truda da se ona ublaži i svede na najmanju mjeru, s krajnjim ciljem eliminisanja, čime će se on na istu priviknuti. A kad to bude učinjeno, treba se truditi da brige maksimalno ublaži. Kad se privikne i uloži potreban napor on će iz toga izvući korist jer je rezultat svega toga otklanjanje gubitaka i olakšanje. Pa ako mu navedeno pomogne da se oslobodi straha i otkloni uzroke slabosti, siromaštva i oskudice, te dostigne ono što najviše voli, postići će smirenost duše i naviknuće se na to, I, zaista, ako se duša privikne da u najvećoj mjeri podnosi nesreću, da umanji njenu snagu i prikaže je sebi lakšom, te usto uloži potreban napor u okviru svojih mogućnosti, naći će u sebi snage koja će ga odvratiti od zaokupljenosti nesrećom i uvećati njegovu snagu kojom će se suprostaviti, oslanjajući se pritom na Allaha najljepše mu robujući. Nema sumnje da će iz ovog proizići ogromna korist za postizanje sreće i olakšanja za roba koji se nada nagradi na ovom i na budućem svijetu. Jasnu potvrdu rečenog nalazimo kod mnogih koji su ovo iskusili.

6. POGLAVLJE

JEDAN od najboljih lijekova protiv srčane neuroze, ali i protiv tjelesnih bolesti je: snažno srce koje izbjegava uznemiravanje i reagiranje na uobrazilje i maštanja koja vode u ružne misli; i, zaista, kada se čovjek prepusti maštanjima, te u njegovom srcu izaziva strah od bolesti i sl.

Potom čovjeka obuzme srdžba, mučna rastresenost koji proizilazi iz očekivanja da će mu se nešto ružno desiti i obuzimaju ga crne slutnje. Ovim čovjek još dublje tone u brige i žalost što povlači tjelesne i srčane bolesti, uništava živce kao da je čovjek bio svjedok mnogobrojnih stvarnih nesreća.

KADA čovjek odbaci pokoravanje uobrazilji i othrve se loših maštanja, kad se srcem osloni na Allaha i pouzda se u Njega, čvrsto vjerujući i nadajući se milosti Negovoj, napuste ga brige i žalost i ozdravi od raznih tjelesni i srčanih bolesti čime mu se vrati srčana snaga i on povrati olakšanje i sreću što je zaista teško objasniti. Koliko je samo u bolnicima uobraženih bolesnika i ljudi koji imaju bolesnu uobrazilju. Koliko ovo ima uticaja na veliki broj jakih, a da ne govorimo o onim slabijim. A koliko je tek završilo u bezumlju i ludilu. Da bi se čovjek oporavio mora od Allaha zatražiti da ozdravi kako bi, uz Njegovu

pomoć, stekao potrebnu snagu da očvrsne srce i odbaci ono što ga uznemiruje. Rekao je Uzvišeni: ***»Onome koji se u Allaha uzda, On mu je dosta.«*** (Et-Talak: 3)

To znači da mu je Allah dovoljan u svemu onome što ga zoukplja bilo da je od vjere ili dunjaluka.

Čovjek koji se oslanja na Allaha ima snažno srce. Na njega nema uticaja uobrazilja i ne uznemiravaju ga nedaće, jer zna da su one proizvod slabosti duše i da imaju korijen u strahu koji nema osnove. On zna da je Allah zajamčio sigurnost onome ko se na njega potpuno osloni. Zato se čvrsto oslanja na Allaha siguran u Njegovo obećanje i odbacuje brige i uznemirenost. Allah mu za to olakšava teškoće, žalost zamjenjuje radošću, a strah sigurnošću. Zato molimo Uzvišenog Allaha da nam podari jako srce koje će biti postojano i koje će se potpuno osloniti na Allaha, jer je čovjeku takvog srca Allah obećao svako dobro i otklanjanje neprilika i šteta.

7. POGLAVLJE

KAŽE Resulullah, sallallahu 'alejhi ve sellem: »*Neka ne mrzi muž svoju suprugu, a vjernici su. Ako prezire jednu njenu osobinu, biće zadovoljan drugim njenim osobinama.*« (Muslim)

Prvo: Ovim se upućuje na lijepo ophođenje prema supruzi, rođaku, drugu ili saradniku. Među njima postoje različite veze i odnosi pa se treba naviknuti na činjenicu da kod nekog od njih mora postojati mahana, ili nešto što se prezire. Ako to kod nekog primjetiš moraš se odlučiti da li ti je važniji taj nedostatak ili ono što ti ta veza znači i potrudti se da sačuvaš nečiju naklonost dajući prednost onim što je u vašoj vezi lijepo, u detaljima i u cjelini, ne obazirući se na ružne postupke i tražeći ljepotu u onome što će pomoći nastavljanju i produbljivanju prijateljstva, pa će to završiti na obostrano zadovoljstvo.

Drugo: Ova se korist ogleda u nestajanju brige i uznemirenosti, očuvanju životne sreće i insistiranju na ispravnom postupanju koje ima za cilj da održi naklonost i ugodan odnos između dvije strane. A ko ne posluša ono šta je rekao Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nego uradi suprotno od toga zapažaće samo ružne postupke, neće primjećivati lijepe stvari i neminovno će završiti u uznemirenosti, čime će zasigurno biti pomućeni odnosi

između njega i onoga s kim je podijelio naklonost. Tako će nestati mnoge vrijednosti na kojima se takav odnos temeljio.

Ljudi koji imaju velike ambicije privikavaju se na to da, kad upadnu u nesreću ili nepriliku, ne izgube strpljenje i smirenost, ali kad su u pitanju beznačajne stvari i sitnice uzrujavaju se, pa im to pomuti radost. Ovo ima svoj razlog u tome što se pripremaju za strpljivost u velikim poslovima, a ostavljaju je kod malih poslova. Ovo im nanosi štetu i kvari životno zadovoljstvo. Razborit čovjek, naprotiv, priprema se za strpljivost i u malim i u velikim poslovima moleći pri tome Allaha za pomoć. On moli Allaha da ga sačuva od jednostranosti i pomućenosti i da mu olakša kod malih stvari kao i kod velikih kako bi smiro dušu, uspokojio srce i postigao životni smiraj.

8. POGLAVLJE

PAMETAN čovjek svjestan je da ispravno shvatanje života vodi ka sreći i smirenosti i da je život isuviše kratak da bi ga on sam još više skraćivao padajući u brige i mutna raspoloženja, jer se to protivi ispravnom shvatanju života. Niko ne želi da mu život prolazi u brigama i ružnim raspoloženjima , bio on od onih koji čine dobro ili od grješnika, ali vjernik je ubijeđen da će mu zbog vjerovanja biti uvećano blagostanje i da će od toga imati korist i na ovom svijetu i na Ahiretu.

ČOVJEK koji se nađe u neprilici ili se boji da će ga ona zadesiti treba da uspore njenu težinu sa blagodatima koje već posjeduje u vje ili dunjalučkim dobrima. Pri tom uspoređivanju treba pogledati koliko ima više pri sebi dobra nego nesreće koja ga je zadesila.

Pri tome on treba usporediti težinu onoga što ga plaši sa bezbrojnim mogućnostima koje mu se nude kao spasonosne ne dopuštajući da slabije prevlada nad jačim. Tako će nestati njegova briga i strah. Onda će čovjek biti u stanju da se privikne na svaku vrstu nesreće i da uloži trud kako bi je predupredio ili ublažio njene efekte ako se već desila.

KORISNO je znati da podnošenje uznemiravanja od strane drugih ljudi, naročito podnošenje ružnog govora, ne šteti tebi, nego onima koji te ezijete time, osim u slučaju kad tome budeš pridavao pažnju prepuštajući emocijama da preovladaju razum. U tom slučaju pretrpjećeš štetu kao i oni. Đakle, ako time ne opterećuješ svoj mozak to ti neće ništa nauditi.

NEKA znaš da je tvoj život usmjeren tvojim razmišljanjem, pa ako se tvoje misli budu bavile korisnim stvarima u vjerskim i dunjalučkim poslovima tvoj će život biti ugodan i sretan. U svakom drugom slučaju desiće se suprotno.

JEDNA od najkorisnijih stvari koja vodi odbacivanju brige je iskazivanje zahvalnosti isključivo Allahu, džellešanuhu. Ako se ljubazno ophodiš prema onom ko na to ima pravo kao i prema onome ko to pravo nema, *isključivo* u ime Allaha, ne tražeći od drugih zahvalu, bićeš od onih najiskrenijih i najpobožnijih Allahovih stvorenja za koje On, dželle šanuhu, kazuje: *»Mi vas samo za Allahovu ljubav hranimo, od vas ni priznanje ni zahvalnosti ne tražimo.«* (El-Insan /Ed-Dehr/: 9)

Ovakav stav potvrđuje se u odnosu prema svojoj porodici, djeci, a jačinu te veze potvrdićeš kad se budeš navikao na neprijatnosti koje od njih doživljavaš. Ako se tako ponašaš bićeš miran i spokojan i naći ćeš u tome motiv da budeš zadovoljan, pa ćeš uživati njegove plodove

i još više ćeš na tome istrajavati. I sve to na račun onog što bi te uznemirilo i vratilo na stepen onoga ko je propao i nije dostigao te vrijednosti, te slijedi krivi put. A sva je mudrost u tome da umjesto tuge odabereš ono što je vedro i ugodno, a samim tim osjetićeš slast i nestaće tuge.

ČINI korisne stvari i gledaj da ih ostvariš. Nemoj se baviti štetnim poslovima koji će te baciti u brigu i tugu, traži utočište u smiraju i koncetriši se na važe stvari.

JEDNA od korisnih stvari je rješavanje problema na vrijeme kako bi se imalo vremena za poslove koji slijede. Ako se poslovi ne obavljaju na vrijeme oni se nagomilavaju i skupa sa predhodnim poslovima vrše pritisak na čovjeka. Ako poslove izvršavaš na vrijeme o budućima ćeš imati kad razmisliti i moći ćeš sa punom snagom prionuti na njih.

UVIJEK izabiraj korisne stvari i nauči se da razlikuješ stvarno korisne stvari od onih kojima tvoja duša teži. Ako te, i pored tvoje volje, obuzme zlovolja, dosada i neraspoloženje, traži lijek za to u razmišljanju i savjetovanju s nekim. Jer nećeš se pokajati ako pitaš za savjet. Izučavaj ono što želiš, ali budi u tome precizan. Ako u tome nađeš svoj interes i odlučiš se na to, osloni se na Allaha, jer, zaista, Allah voli one koji se na Njega oslanjaju.

Hvala Allahu Gospodaru svjetova, neka je salavat i selam na

našeg vjerovjesnika Muhammeda, na njegovu porodicu i njegove ashabe.

POGOVOR

Hvala Allahu koji svojim blagodatima upotpunjava dobra, hvala Allahu koji mi je olakšao štampanje sadržine ove knjige utemeljene na svjetlu Allahove Knjige i Poslanikovog sunneta koja se smatra lijekom za duševne bolesti, a namijenjena je svima koji neće zalutati i završiti u nesreći, ako se budu držali Kur'ana i sunneta.

Rekao je Uzvišeni u svojoj mudroj i plemenitoj Knjizi, a On je u govoru najiskreniji:

»Mi objavljujemo u Kur'anu ono što je lijek i milost vjernicima, a nevjernicima ono samo povećava propast.«

»Reci: 'On je vjernicima upustvo i lijek.'«

Pa neka ovo pročita musliman kako bi se izliječio i okoristio usvojivši blagodati ove Knjige. I neka mu ona smiri srce i dušu, a to je Allahov dar, i On ga daje kome On hoće. Zaista je Allah vlasnik najvećih blagodati.

Potrudio sam se da precizno citiram kur'anske ajete i Poslanikove hadise pri čemu sam naveo temeljne stavove kako bih olakšao njeno shvatanje. Na kraju molim Allaha, Gospodara uzvišenog Arša da od ove brošure ima korist

pisac, čitalac, onaj koji bude slušao i onaj ko ju je izdao. A Allah nam je dovoljan i divan li je On Gospodar. Nikakve snage niti moći nema bez Velikog i Uzvišenog Allaha. Posljednja naša dova je:

Hvala Allahu Gospodaru svjetova i neka je salavat i selam na Njegova najbolja stvorenja, Njegove vjerovjesnike, pa na našeg pejgambera Muhammeda, na njegovu porodicu, ashabe i sve njegove sljedbenike do Sudnjeg dana.

Abdullah b. Džarullah el-Džarullah

1.4.1403. A.H.

SADRŽAJ

